

Posudek diplomové práce

Název: *Otcovství a vnímání role otce v okrajové pražské farnosti*

Autorka: *Bc. Marcela Krňávková*

Formální stránka práce

Práce je přehledná, logicky členěná. Počtem stran sice převyšuje doporučený počet stran, přitom však podává aktuální poznatky a osobní zkušenosti o prožívaném otcovství s přesahem do teorie. Práce obsahuje přepisy rozhovorů jako přílohu.

Jazyková stránka práce

Byla provedena jazyková úprava práce. Na stránce č. 32 se nahoře v textu patrně vyskytuje překlep. Citace odpovídají normám. Autorka užívá odborného stylu.

Obsahová stránka práce

Cílem práce je zkoumat současný pohled mužů na otcovství v jedné pražské farnosti vzhledem k úkolům, které vyplývají z učení katolické církve.

V teoretické části práce se autorka zaměřuje na roli otce a její vývoj v naší kultuře. Začíná od antiky, protože evropská kultura v ní má své kořeny. Také se zabývá otcovstvím v době starozákonní. Přes křesťanskou antiku postupuje k pojetí otcovství ve středověku, které bylo křesťanstvím stále silně ovlivněné. Velmi dobře zachycuje změnu pohledu na chápání otcovství v Evropě po nástupu novověku, kdy s některými směry humanismu a liberalismu došlo k prosazování nové společnosti, která se osvobozuje od sevření církevních příkazů a chce dát volnost novému lidství. V důsledku také dochází k růstu požadavků na rozvolnění manželského svazku. To postupně v 18. století vede k desakralizaci otcovství. Popření Boha vede postupně k popírání autority otce, která se opírá o existenci Boha Otce. Nové otcovství hledá, podle J. J. Rousseau svou sílu v neochvějně mužské racionalitě. Dále autorka uvádí vliv průmyslové revoluce na způsob života, kdy je odděleno bydliště a pracoviště, mění se rodičovské role. Stále více se stírá vědomí rozdílů mezi mužem a ženou. Žena opouští rodinný krb a nastupuje po boku muže do práce. První světová válka v masovém měřítku ukazuje, že otec je svým způsobem matkou „nahraditelný“. Od 19. století až do 30. let 20. století je matka stále více adorována. Zároveň nastává pokles kojenecké úmrtnosti, ale i plodnosti. Stát stále více zasahuje do rodinného života. Vrchol záměrné destabilizace rodiny nastává v období socialismu. Rozvodovost vzrůstá. Evropa je rozdělena na západní a východní. Na Západě roste hnutí feminismu, hovoří se o sexuální revoluci, existuje antikoncepce. Objevuje se ideologie genderu. Autorka ukazuje, jak výše uvedené jevy oslabují tradiční roli otce, který ztrácí svou formální nebo i reálnou autoritu a přestává být výchovným vzorem. To pak má své důsledky, zejména ve výchově chlapců.

Dále se zabývá rysy otcovství v katolické církvi, jak ji předkládají církevní dokumenty. Ukazuje, jak se v dokumentech papežů odráží výše uvedené změny. Shrnuje tradiční rysy otcovství, jak se objevují v dokumentech před koncilem a uvádí nové rysy otcovství, které vycházejí z pokoncilních dokumentů.

Autorka v těchto kapitolách prokazuje, že dovede pracovat s literaturou, opírá se o renomované autory a má o dané problematice přiměřený přehled pro potřeby své práce.

Autorka v praktické části práce formuluje výzkumnou otázku:

Jaká je zkušenost mužů, ve farnosti na okraji Prahy, s jejich otcovstvím, vzhledem k úkolům učení podle katolické církve.

Jako metodologii použila **interpretativní fenomenologickou analýzu (IPA)**. Je vhodná k popisu a interpretaci způsobu, jakým nositel zkušenosti, která nás zajímá, přisuzuje této zkušenosti význam. Důležité je dodržet **zásadu homogenity vzorku**. Respondenti mají dobře reprezentovat dané téma a volí se na základě záměrného výběru. Autorka vybrala z farnosti muže – otce, podle kritérií uvedených na s. 61. Autorka provedla rozhovory s deseti muži. Vedla s nimi kvalitativní rozhovory podle čtyř otevřených otázek. V práci jsou analyzovány výpovědi tří mužů, otců.

Autorka získala kategorie, které srovnala s rysy otcovství v teoretické části práce. Ukazuje, jak v této souvislosti dokument Pokoj a dobro reaguje na současné problémy rodiny a pro katolické otce může být určitým směrníkem. Autorka dochází k závěru, že v současnosti má otcovství jiný obsah než v 19. století.

Role otce však na významu neztratila. Rozebírá pojem PEČUJÍCÍ OTEC a ukazuje, v čem je **přítomnost pečujícího otce** pro děti a mladé lidi **nepostradatelná**, vzhledem k jejich zdravému psychickému vývoji a

Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

prevenci rizikového chování. Role pečujícího otce nejlépe umožňuje zvládat nároky dnešní doby, umožňuje flexibilitu rolí a partnerský přístup při výchově.

Předloženou práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji známku výborně.

V Českých Budějovicích, 12. 5. 2015

Mgr. Pavel Kuchař, Ph.D.
vedoucí práce